

REFORMÁTUS

Újság

Gyülekezeti tájékoztató

2016. október

XXIII. évf. 10. szám

„Tudja meg ezt a jövő nemzedék,…”

Zsoltárok könyve 78,6

Ebben az évben olyan évfordulók sora van mögöttünk, és áll előttünk, amelyek ismerete, és ismertetése a jövő nemzedékkel nem csupán történelmi tudatunk megerősítésének alapvető része, hanem az Úrtól kapott küldetésünk is. Vannak, akik vitatják ezt, mondván, hogy történelmünk nagy eseményei hogyan hasonlíthatók a bibliai küldetéshez? Azok, akik a történelmi eseményeket Isten nélkül akarják megérteni, azok számára a Biblia a történelem része. Azok, akik hittől olvassák a Szentírást, azok számára a Biblia megtanít arra, hogy megismerjük, Isten miként teljesíti be ígéretét a történelemben, és ezzel az ismerettel segíti választottait megmaradni a hitben, hogy elnyerhessék az „élet koronáját”!

Mit is jelentett ki Urunk történelmünk ez évi eseménysorában? Mennyiben segíti ez eligazodásunkat jelenünkben? Három kiemelkedő történelmi eseményre figyeljünk az Ige tükrében, hogy jobban megértsük korunkat, az

Úrtól kapott küldetésünket.

Nándorfehérvár 1456. július 22. Szinte kilátástalannak tűnő küzdelmet folytat a védősereg Szilágyi Mihály parancsnoksága alatt. Nem csupán hadsereg áll szemben hadsereggel, hanem ke-

Református templom Felsőlác

resztyénség (görög, német, horvát, lengyel és túlnyomó többségben magyar keresztyének), mintegy 60 000-en, 150 000 mohamedánnal, akiknek több-

sége török. És megtörténik a csoda! Amikor már a vár falai omladoznak, Hunyadi seregével áttöri az ostromgyűrűt, s élelmet, erősítést visz a várba, elszállíttatja a sebesülteket. II. Mohamed seregének döntő ostroma után a lángelkű Kapisztrán János vezetésével olyan keresztes roham indul meg, amely magával ragadja a vár katonaságát is, s elsöpri a szultán seregét, magát a félholt szultánt is menekülésre készíti. Szilágyi Mihály magyar, Hunyadi János elődei vlach betelepülők, Kapisztrán János olasz, ami összeköti őket az a Jézus Krisztusba vetett hit, amelyet az elvesztettnek látszó helyzetben sem adnak fel, mentve földi életüket. Kapisztrán János a döntő roham hevében, kereszttel a kezében, azt kiáltja a keresztes seregnek: „...ne féljete azoktól, akik a testet megölik, a lelket pedig nem képesek megölni!” A Magyar Királyság ellen 70 évig nem indít ilyen támadást a török birodalom.

Szigetvár 1566. szeptember 8. Zrínyi Miklós 1566. augusztus 9-től szeptember 8-ig 2500 emberével áll ellen Szulejmán szultán 100 000-s seregének. Amikor a védők serege 300 főre apadt, ráront az ostromlókra, s a janicsárok sortüze akadályozza meg a sikeres kitörést. A szultán akkor már két napja haltott. Zrínyi nem alkudozik, nem menti a menthetőt, hanem élete végéig küzd a hit és a haza védelméért. Tudja, hogy a mohamedánokkal kötött minden meg egyezés, a muzulmánok számára nem kötelező érvényű, bármikor megszeghető! Hiába várt a Győr mellett állomásozó 60 000-es felmentő sereg, azok egy gyáva, számító uralkodóval, haszonleső hadvezéreivel együtt, csak önmagukat mentették. Ma kevesen tudják, hogy a Zrínyi család eredeti neve Subic, Dalmácia nagyurai, és Károly Róbert király támogatói voltak, annak spalatói (Split) partraszállásától kezdve. Első Anjou királyunktól kapták Zrín várát, s lettek

Szerkesszük együtt !

szertetnaptar@gmail.com

Szeretettel hívjuk fel a lelkipásztorok, presbiterek, gyülekezeti tagok figyelmét, hogy gyülekezeti tudósításaikkal, fényképekkel teljesebbé tehetik egyházi életünk naptári összefoglalóját.

A beszámolókat szerkesztőségünk E-mail címére, a szertetnaptar@gmail.com; vagy postai címére, Ref. Lelkészi Hivatal 076 74 Drahňov 216, küldhetik. **Beküldési határidő 2016. október 17!** A határidő után érkezett anyag megjelenését nem garantáljuk. Amennyiben nem kapnak visszajelzést elektronikus levelükre, kérem lépjenek telefonos kapcsolatba a szerkesztőséggel. Előre is köszönjük segítségüket.

Csoma László

Zrínyiek. Két nemzet török ellenes harcának voltak vezérei évszázadokon át, s áldozták életüket akkor is, amikor a Habsburg uralkodók számára Magyarország legfeljebb egy huszár volt Európa nagy sakktabláján!

1956. október 23.-november 4. Pár nap, amikor nemzetünk ismét bizonyosságát adta a hit legyőzhetetlen erejének. Lehet, hogy sokan a szabadság utáni vágyának, az elviselhetetlen terrornak, a kialakult politikai helyzetnek tulajdonítják az 1956-os magyar forradalmat, de mi, hívő emberek tudjuk, hogy Isten megmutatta hatalmát a fegyvertelen

emberek által is. Megmutatta, hogy hiába a tömegek lövetése, hiába egy megszálló hatalom és kiszolgálóiknak hadserege, mindez semmivé válhat, ha Ő úgy látja jónak. A „szabadság haderői” pedig ismét „védték gazdasági érdekeiket” a Suez-i csatornánál. Évszázadok óta figyelmezteti népünket, s általunk más népeket az Úr, csakis benne vetett hittel élt életnek van értelme és küldetése. Csakis az Ő igéje az örök élet beszéde. Nemzetünk legválságosabb történelmi időszakában már készítette a megtérés útját a Reformáció, a bálványoktól történő szabadulás, s az Igéhez

történi visszatérés történelmi és kegyelmi eseménysorában.

Ezt kell megtudnia a következő nemzedéknek minden hívő családban, mert Isten választott népe úgy tudott erősödni a hitben, megtérni a bűnökből, hogy a családfő nemcsak kenyérkereső volt, hanem az Úrtól kapott küldetésben élő édesapa is. Az édesanya nem háztartási munkát végző munkatárs volt, hanem ha kellett, Eszter, Rűth, vagy Márta. A Reformáció ezt kell, hogy jelentse a mai, magukat keresztyénnek valló családokban is.

Csoma László

Döntésképesvagyok! És akkor...?(!)

„...a nap ne menjen le a ti haragotokkal,” (Ef 4, 26.b.)

Nem véletlen a cím ilyen megfogalmazása: nem döntést hozó, nem eldöntött helyzetben lévő vagyok, hanem azért hangzik így a cím, mivel az embernek döntésképesnek kell lennie, ha tudja, ki élete Megváltója. Akkor is annak kell lennie, ha még ezt nem tudja, viszont az „élet” majd okot ad arra, hogy meg akarja tudni. Sohasem tudhatjuk, milyen módon jut el hozzánk Isten Igéje, milyen módon érint meg bennünket a keresztyén lelkület.. általában akkor, amikor nem is várjuk, nem számítunk rá, sőt, igazán úgy érezzük, erre van a legkevésbé szükségünk. Majd csak lesz valahogy, a jó Isten pedig, ugyan már, biztosan van hatalma, de rám vajon miért feccsérelné az idejét?! Kicsi vagyok és vagyontalan, csepp a tengerben, vannak Neki fontosabb dolgai is... Azonban, amikor túl vagyunk a duzzogáson és depressziós megnyilvánulásokon, akkor szokott beragyogni „némi” remény, hogy de igenis fontos vagyok, nagyon is odafigyel rám is, és most is meg fog segíteni. Csak el kell döntenem: kérem-e az Ő segítségét, vagy majd megoldom?

„A nap ne menjen le a ti haragotokkal” – biztosan mindannyian voltatok már olyan helyzetben, hogy a nap folyamán összevesztetek valakivel, és jött az este/éjszaka, amikor nyugovóra hajtjuk fejünket, s valami nincs rendben az életünkben. Lehet az kisebb/nagyobb dolog, de akkor sincs rendjén. Én ezt a „mottónak” szánt ígerészt még gyermekkoromban hallottam és azóta szinte rögeszmésen ragaszkodom hozzá. Pedig néha úgy látom, hagyni kell a dolgokat lenyugodni, de mégis ott van bennem az, hogy nyújts egy jobbot a „másiknak”. Nem kell „kibékülni”, de add tud-

tára a másikkal, hogy fontos neked, és ha ma nem, de holnap megbeszélitek/megoldjátok/meglátjátok. Szerintem a szeretet ilyen gyakorlása nélkül egy kapcsolat (akár párkapcsolat, akár családi, baráti kapcsolat) nem működőképes, legalábbis nem hosszútávon. Ugyanis, míg a büszkeség, a keményfejűség, önértetünk vagy a pillanatnyi sértett lelkünk, szívünk és elmeállapotunk, igazságérzetünk valahogy helyre nem rázódik, nincs nyugalmunk, s a másik-

jó Isten által is, keresztyén mivoltából kifolyólag. Nem igazán tudnék felállítani egy nehézségi piramist, viszont az biztos, hogy minden helyzetnek megvan a maga oka, kínos, büszkeséget és önértetést sértő része, egy másik oldala és a megoldása, egyik vagy másik fő részéről. Akkor van gond – amit mi félreértésnek, avagy veszekedésnek nevezünk -, amikor az egyik fél nem látja, hogy mikor mondott/csinált olyat, amit a másik fél zokon vett/kritikus pont. Vagy nem látja, nem érdekli, nem érti... Még nagyobb baj akkor van, amikor a másik fél ezt zokon veszi oly mértékben, hogy közeleg az est, és még nincs megoldás. Sokszor ilyenkor egy ajtó, egy másik szoba a menedék, egy pár törött üvegdarab a padlón, hulló vakolat, repülő virágcserep.. s csak ritka esetben, a „de nem is úgy gondoltam, ne haragudj” hírhedt feliratú fehér zászló. Pedig mindezen túlfokozott reakció csupán idővesztegetés, saját sebünk nyalogatása, saját egónk simogatása ahelyett, hogy igazán javítanánk azon, amit elhibáztunk, vagy meg akarnánk érteni, amit a másik hibázott el, hogy mihamarabb megoldást találjunk. Ilyen esetekben kellene elgondolkoznunk azonmár mint ha a szürke ködtől szóhoz jutna elménk -, hogy mennyire is balga az Isten gyermeke, hiszen nem azt kéri, hogy Istenem, kérlek, segíts tisztán látnom, hanem azt, hogy kérlek add, hogy a csillár a fejére zuhanjon és megértse, amit mondok. ...Amúgy, csak mellékes kérdésként, biztos, hogy annak van igaza, aki sértettebbnek és mérgesebbnek érzi magát? Biztos, hogy a mi igazságunk megegyezik a globális, sőt Isten Igazságával? Amikor ellenkezünk vala-

Simon Andrásgrafikája

WWW.SIMONGALERIA.HU

tól sem várhatunk nyugalmat. Viszont mi lenne, ha mindezen emberi állapotot egy pillanatra kikapcsolnánk és belegondolnánk, mennyire fontos/jó/általunk egyébként szeretett az a másik, minden okkal történik, s kérnénk mindenható Atyánkat, hogy mutassa meg, hogyan reagáljunk, mit tegyünk, hogy a helyzet javuljon.. Így talán máris más-ként nézünk ki belülről.

Az ember naponta, nagyon sokszor van döntések elé állítva: környezete, saját maga, családja, a helyzet, valamint a

kivel, mennyire igyekszünk átgondolni azt, hogy mennyire van igazunk? Vajon lehet-e oka a másinak arra, hogy félreértsen, ne értsen meg, esetleg ne akarjon egyetérteni velünk? Nem mondom, sokszor a másik is lehet az egyik szerepében, sőt néha mind a kettő lehet a felhevült hőmérséklet áldozata, viszont kedves Olvasó, abban a pillanatban, amikor az ember lelkét az Úr felé fordítja, lassan megmutatkozik a megoldás, s a megenyhüléssel nem kell megvárni a holnapot.

„Semmiféle bomlasztó beszéd ne jöjjön ki a szátok, hanem csak akkor szóljatok, ha az jó a szükséges építésre, hogy áldást hozzon azokra, akik hallják” (Ef 4, 29.) Azt hiszem, ez a legnehezebb. Amikor ugyanis mérgesek vagyunk, az érdekel minket a legkevésbé, hogy a másik épül-e vagy sem, mindamellett, hogy meg akarjuk győzni igazunkról, hogy fogadja el a „valóságot”, mindamellett abba nem gondolunk bele, hogy ez valójában az-e, ami a mi vagy a másik épülését szolgálja. Lehet épp igazunk, de ha ezt nem tudjuk a másinak szeretettel a tudtára adni, akkor talán mégsem ez a keresztyéni „valóság”. A Szeretet kellene, hogy legyen ugyanis a kulcs, mely vezérfonala az emberi kapcsolatoknak. Ha ez nincs meg kölcsönösen, vagy ideiglenesen legalább az egyik részről erősen, akkor az a kapcsolat igencsak hadilábon áll a hosszú távúsággal/boldogsággal.

Úgy gondolom, ezekben a nehéz esetekben keresztyéni mivoltunkból kifolyólag először a jó Istenhez kellene, hogy forduljunk segítségért, vizsgalásért, sérelmünk ápolásáért és hegyes nyelvünk fékezéséért... Meg kell tanulnunk szeretettel, alázattal megnyilvánulni a másik ember iránt, még akkor is, ha nincs igazunk. A jó Isten ad megértő és türelmes szívet, ha kérjük. Megadja azt is, hogy a másik megértő legyen velünk, általunk, értünk, ha annak úgy kell lennie. Ha mégsem, akkor megértjük majd mi, hogy hol hibáztunk. Az lenne a fontos, hogy nyitott szívvel álljunk Atyánk előtt, hogy „Hiszek, segíts a hitelenségemen!” (Mk 9, 24.b.)

Kedves testvérem, ha úgy érzed, hogy igazságtalan Veled felebarátod, nem tudtok dűlőre jutni semmiképp, kérd a jó Istent, hogy segítsen. Kérd akkor is, amikor a probléma még csak kialakulóban van, s foházkodj akkor is, mielőtt a probléma kialakulna, hogy ez ne történjen meg. Azonban mindez nem elég, el is kell hinni, hogy a jó Isten segíteni tud és fog, s ekkor várhatjuk igazán a gyümölcsöt imánknak. Én, amikor kicsi voltam, lefekvés előtt voltak néha kéréseim, és a kérésém elmesélése után mindig hozzátettem, hogy miért cserébe kérem, hogy teljesüljön, majd pedig annak pecsétjeként, hogy a jó Isten meghallotta-e, amit akartam, kérttem, hogy pl. reccsenjen meg a padló,

ha meghallotta/elfogadta kérésem... S amíg vártam a reccsenést, sokszor elaludtam, sokszor megreccsent, melyet megnyugvással fogadtam és elaludtam, vagy ha sokáig épp nem reccsent, akkor kértem, hogy ha nem reccsenés, akkor legyen valami más, csak tudja, hogy a kérésem biztonságban van. A későbbiekben megtanultam hittanon azt is, hogy a Jó Istent „nem illik” kísérteni, hogy adjon zálogot, hogy majd teljesíti kérésünket. Így aztán maradtunk annyiban, hogy „legyen meg a Te akaratod”, s ha akarod, jöhet a reccsenés. Mindez visszatekintve aranyos, jót mosolygok rajta, viszont szeretném, ha majd az én gyermekeimben is meglenne ez a hit, hogy van Kit, és miért kérni. Ha baj van, azt még aznap, a lehető legrövidebb időn belül meg kell oldani, hogy a keserűség ne eméssze bensőnket, ne menjen le egy nap sem a mi haragunkkal, kétségünkkel, bánatunkkal, próbáljunk megnyugodni, megnyugtanni és szeretettel, hittel, bizalommal, reménnyel várni a másnap reggelt. Nem is tudjuk, mennyi értékünk van, amíg az veszélybe nem kerül, el nem veszítjük. Az egyik ilyen a mi jó Atyánk áldó kegyelme, életünk, egészségünk, szereteteink... Adjunk hát lát azért, amink van, minden nap, s kérjük Urunkat, hogy adj a meg azt, amire még valóban szükségünk van. A döntés rajtunk áll, képesek vagyunk rá.

Csoma Annamária

BIBLIAOLVASÓ

v e z é k f o n a l

1. K.	Esztér 1, 1-9	2Kor 4, 7-18
2. Sz.	Esztér 1,10-22	2Kor 5, 1-15
3. Cs.	Esztér 2, 1-18	2Kor 5,16-21
4. P.	Esztér 2,19-23	2Kor 6, 1-10
5. Sz.	Esztér 3	2Kor 6,11-13
N		
6. V.	Esztér 4	2Kor 6,14-18
7. H.	Esztér 5	2Kor 7, 1-4
8. K.	Esztér 6	2Kor 7, 5-7
9. Sz.	Esztér 7	2Kor 7, 8-16
10. Cs.	Esztér 8	2Kor 8, 1-6
11. P.	Esztér 9, 1-19	2Kor 8, 7-15
12. Sz.	Esztér 9,20-32	2Kor 8,16-24
O		
13. V.	Esztér 10	2Kor 9, 1-5
14. H.	Hóseás 1	2Kor 9, 6-15
15. K.	Hós 2, 1-15	2Kor 10, 1-11
16. Sz.	Hós 2,16-25	2Kor 10,12-18
17. Cs.	Hós 3	2Kor 11, 1-15
18. P.	Hós 4	2Kor 11,16-33
19. Sz.	Hós 5	2Kor 12, 1-10
V		
20. V.	Hós 6	2Kor 12,11-21
21. H.	Hós 7	2Kor 13, 1-10
22. K.	Hós 8	2Kor 13,11-13
23. Sz.	Hós 9	Filippi 1,1-11
24. Cs.	Hós 10	Fil 1,12-17
25. P.	Hós 11	Fil 1,18-30
26. Sz.	Hós 12	Fil 2, 1-11
E		
27. V.	Hós 13	Fil 2,12-18
28. H.	Hós 14	Fil 2,19-30
29. K.	Zsoltárok 1	Fil 3, 1-11
30. Sz.	Zsolt 2	Fil 3,12-14
M		
B		
E		
R		

Reformáció 500 - Tanulmányi Kirándulás Wittenbergbe

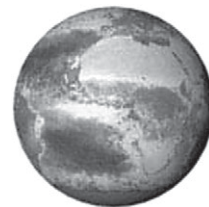
A Szlovákiai Magyar Református Lelkészegyesület 2017. április 23-28-án tanulmányi kirándulást szervez Wittenberg, Eisleben, Erfurt állomásokkal. Szállás Wörlitzben, a Wörlitzer Hof nevű négycsillagos szállodában.

Weboldal: www.woerlitzer-hof.de

Résztvételi díj 310,- Euró ami tartalmazza az útiköltséget, szállást és reggelit. A Lelkészegyesület Segélyalapjának tagjai számára 25 Eurós kedvezményt biztosítunk. Jelentkezni lehet a csomalaszlo@centrum.sk mail címen. További tájékoztatást a 0908 035 094-es telefonszámon.

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

ÚJ MAGYAR HELYETTES ÁLLAMTITKÁRSÁG KOMOLY FELELŐSSÉGGEL - TEGYÜNK VÉGRE KÜLÖNBSÉGET MIGRÁCIÓ ÉS PARA-, VAGY PSZEUDOMIGRÁCIÓ KÖZÖTT!

Győrshír:

„Önálló kormányzati szervezeti egység, azaz helyettes államtitkárság jön létre a keresztényüldözés ellen az Emberi Erőforrások Minisztériumában“.

EGY MINISZTERELNÖKI LÁTOGATÁS ÉS DÖNTÉS MARGÓJÁRA, ÉS A VII. ICLN KONFERENCIÁRÓL - UGYANARRÓL, CSAK KISSÉ MÁSKÉNT

Orbán Viktor miniszterelnök azokkal a Közel-Keleten szolgáló keresztény vezetőkkel tanácskozott szombaton Rómában, akik az idén hetedik alkalommal találkoztak egymással az ICLN (International Catholic Legislators Network Conference = Nemzetközi Katolikus Törvényhozók Network Konferenciája) nevű szervezet keretében Frascatiban. Majd vasárnap fogadta őt Ferenc pápa. (Források: <http://magyaridok.hu>; radiovaticana.va; lastampa.it/vaticaninsider; kathpress.at; <http://theorthodoxchurch.info>) Írta: Dr. Békefy Lajos

Genocídium Közel-Keleten és a béke visszaállításának esélyei

Az Európai Unió katolikus képviselőinek éves találkozásán ezúttal a közel-keleti keresztények helyzetét vitatták meg, különös tekintettel a jelenlegi Libanonra. Ezért is vett részt ezúttal a frascati megbeszéléseken **III. Junan** szír katolikus pátriárka, **Bésara Butrosz Rai** maronita pátriárka, **Jean-Clément Jeanbart**, Aleppó melkita érseke, **II. Ignatius Afrám** szír ortodox pátriárka és **Anba Gabriel** kopt püspök. Az Európai Unió katolikus képviselőinek «reflexiós csoportja» **Christoph Schönborn** bécsi bíboros érsek és az angol **Lord David Alton** politikus kezdeményezésére született 2010-ben. Egészen pontosan azt tűzték ki célul, hogy a keresztény értékek jelenlétének fontosságát hangsúlyozzák és szorgalmazzák a politikában. Eredeti kezdeményezője az ausztriai Trumában működő *International Theological Institute/Nemzetközi Teológiai Intézet* elnöke, **Christiaan Alting** volt. Kezdetből fogva két fő támogatója és felkarolója volt a kezdeményezésnek: a kardinális és a brit felsőház Lordja. Két hangsúlyos területe ennek a nemzetközi összefogásnak: az üldözött keresztények helyzetének vizsgálata és belső dokumentálása, illetve a meg nem született élet védelme. A konferencia alapszabálya az ún. *Chatham-rendelkezés*, aminek értelmében nem adnak ki kommunikékét, nem hozzák nyilvánosságra a beszédeket. A konferencia állandó 120 férfi és női résztvevője az ott szerzett információkat hasznosítja munkájában. De tilos az ICLN-t forrásként megjelölni. Minden ICLN konferenciakor sor kerül találkozásra a pápával. Az eddigi összejöveteleken ilyen fontos témákat vitattak meg: eutanázia, abortusz, biotechnika, az életet szolgáló tudományok, vallásszabadság, emberi jogok, állam-egyház viszonya, szekularizáció, katolikus nevelés. A résztvevők a keresztény felelősség tudatában tanácskoznak a legégetőbb politikai és humanitárius kérdésekről. A csoport alapítása óta évente rendszeresen találkozik Frascati-ban közös megbeszélésre.

Vatikáni és közel-keleti, szűkszavú egyházi sajtójelentések szerint

II. Ignatius Afrám szír ortodox pátriárka a plenáris ülésen szót hozott a főtémához: a genocídium, a néptárs múltbeli és jelenlegi helyzetéhez. A keresztényüldözés helyzetét 1915, azaz az örmény genocídium óta elemzte. Néhány közel-keleti országban vizsgálta a keresztényüldözés helyzetét, s megpróbálta felvázolni a béke és biztonság helyreállításának az esélyeit ezekben az országokban. **Christoph Schönborn** kardinális, a csoport egyik alapítója, üdvözlő beszédében rámutatott arra, mekkora jelentősége van annak, ha az üldözött keresztények érzik a testvéri támogatás különféle formáit és kézzelfogható jeleit.

Havasi Bertalan, a Miniszterelnöki Sajtóiroda vezetője elmondta: **Orbán Viktor** a tanácskozáson kijelentette, hogy Magyarország fellép a keresztényüldözések ellen, és mindenben kész támogatni a létükben veszélyeztetett közösségeket.

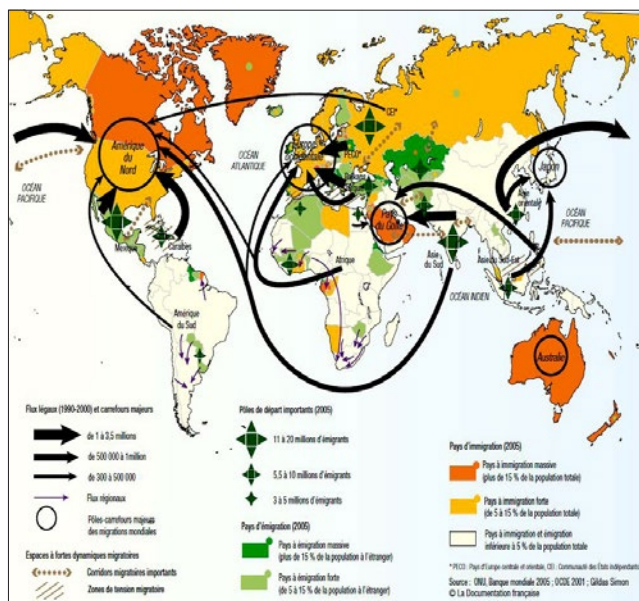
Ferenc pápa vasárnap a Vatikánban fogadta Orbán Viktort

„Orbán Viktor miniszterelnök vasárnap a Vatikánban találkozott Ferenc pápával, azokkal az európai keresztény vezetőkkel együtt, akik a hétfvégén a Róma közelében fekvő Frascati-ban gyűltek össze tanácskozásra” – tájékoztat a *Sismografo* Vatikán közeli hírportál vasárnapi tudósítása. A vasárnapi Úrangyala imádság után „**Ferenc pápa** «mágn állampolgárokként» köszöntötte a vezető keresztény politikusokat. Rövid udvariassági látogatásról volt szó, melynek során nem érintettek mélységben specifikus témákat”.

A migrációra települő para-, vagy pszeudomigráció

Mind a Frascatiban tartott közel-keleti konferencia, mind a pápai magánkihallgatás jó alkalmat ad arra, hogy a hazai közbeszédben és a közgondolkodásban is próbáljunk különbséget tenni migráció és paramigráció között. A mellékelt térképen jól láthatjuk a világméretű migráció főbb mozgásirányait: Latin-Amerikából az USA-ba, az indiai

szubkontinensről szintén Észak-Amerikába, s egyre több útvonalon Afrikából és Közel-Keletről Európába.

De mit is jelent klasszikus értelemben a migráció? A migráció latin eredetű szó, alapja a migro, -are ige, aminek jelentése: helyet változtatni, kivándorolni, megváltozni, átlépni, megsérteni. Ma 60-70, egyes becslések szerint 150-200 millió ember migráns, azaz van mozgásban világszerte, a kontinensek között. Ennek megfelelően a *migráció* fogalom jelentése: *emberek mozgása egyik helyről a másikra, hogy átmeneti vagy állandó lakhelyhez, munkához jussanak, melynek alapvetően 2 formája: 1. szándékos/akaratos migráció, illetve 2. szándékotlan, kényszerű, kikényszerített migráció.* Okai: környezeti (klímaváltozás); politikai (üldözés, polgárháború); gazdasági (megélhetési nehézségek, szegénység); kulturális (vallási üldözés).

A **PARA-**, vagy **PSZUEDOMIGRÁCIÓ**, azaz álmigráció a migráció formájában megvalósuló, terrorista célú lopakodó mozgás, a migránsokhoz alkalmazkodó, álcázott behatolás. Ez a legújabb kori történelem sajátos terméke. Évekkel ezelőtt, a közel-keleti válsággal került felszínre, első renden a vallási diszkrimináció hatására beindult közel-keleti (szíriai és iraki) keresztényüldözés nyomán. Akkor, amikor a hazájukból elmenekülő százezrekre terrorista céllal rátelepült az álcázott, az Iszlám Állam által kezdeményezett és végrehajtott katonai előrenyomulás. Ezért ezt a **hódító célú álmigrációt para-, vagy pszeudomigrációnak** nevezzük. Ennek drámai következménye: nem egyéni döntésen, belátáson alapuló, hanem kikényszerített, szándékotlan helyváltoztatás, pontosabban az életmentésért, az életben maradásért, a túlélés érdekében vállalt kényszerű helyváltoztatás.

Másodlagos migráció – „közel-keleti exporttermék”

A klasszikus migrációban résztvevők száma egyes becslések szerint világméretben 60-70 millió, más becslések szerint 150-200 millió. A kikényszerített közel-keleti paramigráció által érintett tömegek néhány milliót számlálnak. De az Iszlám Állam révén így kiváltott, s más földrészre, így Észak-Afrikára is kiterjedt **másodlagos migráció** által mozgatott tömeges migrációval együtt akár 5-6-10 milliós vagy még több is lehet a számuk. Az afrikai dzsihadista **paramilitáns** szerveződés, a Boko Haram és az El-Sabaab révén sok százezresre nőtt azoknak a migránsoknak a száma, akik fegyveres kényszerítésből, az életükért hitük miatt menekülnek el ősi szülőföldjükről (lásd Nigéria északi tartományából, ahol a Boko Haram számos templomot rombolt le, vagy égetett el tömegesen keresztényeket, illetve a kenyai Garissa Egyetemén tavalyelőtt nagyszűrtörtőn végrehajtott mészárlás a diákok között, amit a szómáliai

El-Sabaab terroristák követték el).

A paramigráció és a paravállalosság, az ál-vállalosság összefüggése

Már szomorú történelmi tény: a közel-keleti válság, az Iszlám Állam által kialakított kalifátus létrejötte óta brutálisan végrehajtott keresztényüldözés volt az elsődleges oka az onnan megindult migrációnak. Az első, szigorúan a keresztényeket, de a jazidákat és a síitákat is érintő üldözés egyáltalán nem megélhetési migrációt váltott ki, nem is a szegénység miatt következett be, nem klímamigráció volt, hanem kifejezetten és egyértelműen vallási diszkrimináció volt az oka, genocídium.

Az iszlám gyökerű terrorizmus, a dzsihadizmus részben a **para-, vagy álvállalosság** következménye. Az ISIS katonai szerveződés mutatta fel, tette nyilvánvalóvá az iszlám kétarcúságát. Egyik oldalon a közel 1,6 milliárdnyi „békés” iszlámmal, a vallásos tömegekkel, másrészt viszont egy, a saját vallásuknak is sok mindenben ellentmondó, véreskező és hódító terrorista mozgalommal. E szerveződés tagjait **para-, vagy álvállalosság** jellemzi, követőiről iszlám teológusok is úgy nyilatkoznak, hogy vagy nem részesültek igazán vallásoktatásban, vagy a gyűlöletprédikátorok agresszív szónoklatainak ülnek fel, mivel bennük is rengeteg elfojtott agresszivitás rejtőzik. Ez az egyik belső motívuma az európai származású ISIS terroristák jó részének. Azaz a **szubjektív konfliktuskezelés képtelensége, ez elől az agresszivitásba menekülés.**

Pozitív jordániai és németországi iszlám hangok... de ki hallja meg ezeket?

Erről a pszichológiai és vallási handicapról, korlátozottságról szót többször is megnyilatkozásaiban **Hasszan Ibn Talal jordániai herceg**, az Ammanban kiadott **Arab Szociális Charta A Vallási Kisebbségek Védelméről** szerzője, aki az Iszlám Állam szíriai és iraki fellépésekor ezt üzent a menekülő keresztényeknek: „*Maradjatok ebben a térségben, szükségünk van rátok, nélkületek nincs arab kultúra, az arab gondolkodás úttörői voltak keresztényen őseitek*”. Ezek a szavak 2012-13-ban sokszor elhangzottak. Nem is jöttek a keresztény menekülők akkor még tömegestől Európába, törökországi és kurd, jordániai, libanoni ENSZ menekülttáborokban próbálták kivárni a konfliktus lezárulását.

A Németországban és Ausztriában létrehozott **Madrasah** nevű **Egyesület Az Iszlám Képzésért és Interkulturális Párbeszédért** nevű szervezet 2014. szeptember 27-én megtartott németországi ülésén 120 iszlám tudós nyílt levelet írt az IS akkori főnökének, Al-Bagdadinak, s ebben **20 tételben utasították el a Korán alapján azt a „büncselekmény-sorozatot”, amit az iszlám vallás nevében az Iszlám Állam brutális fegyveres akcióival elkövet.** Alig lehet kétséges, hogy az ISIS akciói révén felgyorsított hatalmi egyensúly eltolódás célja: **Európa elrablása, és Eurázia, illetve a sok potenciális veszélyt hordozó Migrópa létrehozása.**

Egyre világosabb, hogy többértelművé vált a migráns szó. A kezdetben vallási és politikai gyökerű, üldözéstől motivált „migráns” mellett egyre több megélhetési, meg klímamigráns jelent meg Európa határainál. S közöttük ki tudja, milyen számban a para-, vagy pszeudomigránsok is. Az igazi veszélyt ők jelentik kontinensünkre és jövőnkre – ahogyan azt a közel-múlt számos nyugat-európai terrorakciója mutatja. Egyelőre a határzárak, kerítések és a technikai zárok megfogják őket. Legalább is hazánk déli határainál. Miként lehetne tartósan távol tartani őket, s a bennlévőket elszigetelni? Egyik kérdés súlyosabb, mint a másik. Egységes európai stratégia nélkül nagy árat kell majd fizetnünk. Ezért van történelmi jelentősége hazánk kül-, és védelmi politikájának és lesz október 2-nek is!

Fontos a magas szintű és többretegű, körültekintő magyar stratégia a keresztényüldözéssel kapcsolatban!

Fontos döntésről számol be ma a hazai sajtó: **„Önálló kormányzati szervezeti egység, azaz helyettes állami titkárság jön létre a keresztényüldözés ellen az Emberi Erőforrások Minisztériumában. A helyettes állami titkárság vezetője Török**

Tamás diplomata lesz, aki Olaszországból tér haza, hogy ellássa a posztot".

Időszerű és nagyon szükséges egy ilyen szervezett szervezet létrehozása, amely remélhetőleg a migráció és az ál-migráció jelenségeinek naprakész elemzését, tudományos és szociológiai igénnyel és igényességgel végzi és nyújtja majd a kormányzaton túl a magyar közvélemény mélyebb eligazításához szükséges információkat, valamint a gyors támogatást igen rászoruló, üldözött keresztyéneknek, illetve egyházaknak. Bizonyára elvárható lesz tőle magas szintű párbeszéd kezdeményezése és fenntartása is, amivel segíteni tudja majd az iszlám és más kultúrákban élő, veszélyeztetett helyzetű keresztyénekről szóló tárgyalásokat és a velük folyó megbeszéléseket. Mégpedig úgy, hogy a nem-keresztyén kultúrák vallási köreivel is hatékony, jövőbemutató párbeszédre törekszik, de átgondolt megbeszéléseket szervez majd az Európán belüli világvallások között is. Mindkét irányban nagyon égető kérdések sokasodnak. Nem feledkezhetünk meg egyetlen pillanatra sem arról, hogy a világvallások 21. századi neoreneszánsza,

újraéledése **paradox** jelenség: egyrészt pozitív, ugyanakkor az egyre karakteresebb vallásosság sok, egyelőre máig nem is sejtett konfliktus forrása lehet. Erre vonatkozó, összehangolt nemzetközi és hazai trendkutatásokkal szükséges **preventív stratégiák** kidolgozása. S mivel 2070 körülre a keresztyénség a jelenlegi mérlegelések szerint világszinten kiszorul vezető helyzetéből, ennek szintén jelentős hatásai lesznek már unokáink életében. Tehát: a **segélyezésen innen és túl** igen komoly felelőssége lesz az új kormányzati szervezetnek, amihez felkészült szakembergárda szükséges. Remélhetőleg a felkészült szakemberek, akik már eddig is bizonyították tájékozottságukat és elkötelezettségüket a világvallások versenyfutásával összefüggő egyre bonyolultabb helyzet elemző és naprakész feltárásával, helyükre kerülnek ebben az új minisztériumi egységben - vezetőként és munkatársként egyaránt! A hatékony teljesítménynek ez is nélkülözhetetlen feltétele. Figyelő tekintettel és segítő ismerettel várjuk az új kormányzati egység működését.

GYÜLEKEZETEINK életéből

Zúgó harang, ének és orgonahang...

Beszámoló az Ungi egyházmegye VI. kórustalálkozójáról

Az Ungi Egyházmegye kórustalálkozójára 2016. szeptember 11-én került sor hagyományosan a nagykaposi református templomban, 7 kórus részvételével. A kórusokat és az egybegyűlteket a gyülekezet lelkipásztora, Pándy Árpád köszöntötte és kérte Isten áldását az alkalomra.

Elsőként a **nagykövesdi** gyülekezet énekkara tett bizonyosságot Gulyás Hajnalka szakavatott vezetésével, keresztyén könnyűzenei művekkel. Repertoárjuk igen széles, a Continental Singerstől Pintér Béláig terjed. Éneküket fuvola, furulya és gitár kísérte. Tiszta, könnyed éneklésükkel megérintették a hallgatókat.

Majd a történelmi ungi egyházmegye területéről, a kárpátaljai **Eszenyből** érkezett csupa fiatal lányból álló Immanuel kórus kristálytisza éneklésében gyönyörködhattünk. A Berger Tímea által vezetett kórus előadásában különösen megindító volt a zongora- és hegedűkísérettel előadott „Hadd menjek Istenem mindig feléd” dicséret feldolgozása, de énekeltek ír áldást és lelki éneket is.

Az idén 10 éves nagykaposi **Cantabile** kórus a születésnapját azzal ünnepelte, hogy az énekkari tagok új ruhát kaptak. A válogatott hangú kórus mindegyik tagja pedagógus. Kvalitásukat jelzi az is, hogy a 2011 májusában Galántán megrendezett Kodály napokon aranyásvos minősítést kaptak. Erre az alkalomra a kórus vezetője, Barkó Zsuzsa főként a 20. század egyházi műveiből válogatott. Éneküket igényesség, tisztaság és frissesség jellemezte. Zongorán Tóth Ingrid kísért.

A Balogné Domonkos Malvin vezetésével működő Erdélyi János Vegyeskar által megérkeztek a férfihangok is a kórustalálkozóra. Énekeltek megzenésített verset, lelki éneket és klasszikus művet is. A nagy múltra visszatekintő kórus tagjai nagy lelkesedéssel szolgáltak.

A Búzavirág népdalkört ugyancsak Baloghné Domonkos Malvin vezeti. Énekeiket a könnyedebb keresztyén énekek közül választották. A szép szövegmondás, tiszta megszólalású éneklés szép példáját mutatták meg.

A vendégként meghívott örösi református kórus Hornyák István vezetésével a megszokott erővel szolgált. Éneküket gitár és ritmushangszerek kísérték. Bizonyágtételük örömteli, bátorító, lelkesítő volt.

Végül a hazai, nagykaposi gyülekezet Apáti Miklós kórusa szolgált Barkó Zsuzsa vezetésével. Az énekkart furulyán

Tóbiás Zsombor és Barkó Levente, gitáron Kaszonyi Dániel, Kondás István és Barkó Levente kísérté, Kosztrej Adrián dobolt. Az utolsó, Küldd Szentlelkedet című éneket a Fabotó citerazenekar tette különlegessé.

Az énekek elhangzása után, az egyházzenei osztály megbízásából, Kovács Palcsó Edit értékelte, s buzdította a résztvevőket. Az egyházmegye esperesének Krausz Viktornak zárszavát követően, a kórustalálkozó szeretetvendégséggel, beszélgetéssel, kottacserével folytatódott a gyülekezeti teremben.

-bn-

Zsoltárokkal, dicséretekkel, lelki énekekkel (Kol 3,16a)

Beszámoló az Abaúj-Tornai Egyházmegye kórustalálkozójáról

Az Abaúj-Tornai Egyházmegye kórustalálkozójára 2016. szeptember 18-án került sor a kassai református templomban 4 kórus és 2 zenekar részvételével.

A kórusokat, zenekarokat és jelenlévőket a kassai gyülekezet esperes-lelkésze, Orémus Zoltán köszöntötte a 113. zsoltár szavaival és kérte a kórustalálkozóra Isten áldását. Majd Vargha Balázs, a Szádelő és Áj gyülekezetek lelképásztora hirdette Isten Igéjét a Jn 11,33-44 alapján. Lázár feltámasztása nem tipikus kórustalálkozó Ige. Az önkéntelen zenei témájú választás által az ember mintha igazolni akarná magát. Ebben az Igében azonban Isten igazolja Krisztus istenségét. A betegség, a halál, sőt a rengeteg rossz dolog azért történik velünk, hogy Isten dicsősége és Krisztus hatalma láthatóvá váljon. Urunk jelenlé-

tében még a holtak hazájának kapuja is megnyílik. A Fiú ugyanúgy életet teremt, mint az Atya, így Ők egyek. Krisztus a csodatétel után az Atyához fordul és Neki mond köszönetet, majd az emberhez szól: „Lázár, jöjj ki!”, végül az őket körülvevő emberekhez: „Oldjátok el, és hagyjátok menni!” Erre az időre, formálódásra szükség van, mert így tud végbemenni Isten munkája. Az életre hívás mindenkihez szól, és mi azért éneklünk, mert nem csak az a pár évtized a miénk, amit itt a földön tölthetünk, hanem Urunk megnyitotta előttünk az Ő országát is.

Egy ének eléneklése után a kóru-

sok szolgálatára került sor. Elsőként a házigazda, kassai Laudate Dominum kórus sorakozott fel az Úr asztalához. Az idén 13 éves kórust az a megtiszteltetés érte, hogy másodszor vehetett részt egy 370 fős kórus tagjaként a Református énekek koncerten Budapesten a Művészetek Palotájában. A kórus vezetője, Kovácsné Palcsó Edit a klasszikus és a kortárs művekből válogatott erre a kórustalálkozóra. Goudimel és Crüger klasszikusai mellett Beharka Pál és Nagy Csaba Zoltán műve hangzott el. A kórust fuvolán Kötelesová Natasa fuvolaművész kísérte.

A gicei kórus ugyan taglétszámban kicsiny, de csodálatos lelki erővel éne-

keltek. A 4 éve alakult énekkart Zsámbok Piroska, a gyülekezet lelkipásztora és Varga Gergely szaxofonművész vezetik. Énekeltek lelki énekeket is, de igaz meglepetést a „Fölszállott a páva” népdal és „A mélyből hozzád száll szavam” spirituálé feldolgozásával szereztek. Mindkét átíratot a nagyon kreatív Varga Gergely készítette.

A Varga Zoltánné vezetésével működő szádalmasi református kórusban az elmúlt évben sok változás ment végbe. Ezt egyrészt az jelezte, hogy az énekkar hölgy tagjai nagyon csinos új blúzban énekeltek, másrészt nagy hatást gyakorolt rájuk Mező Miklós kárpátaljai lelkipásztor zenei ízlése, aki sok új lelki éneket tanított meg nekik.

Ezeket beépítették a repertoárjukba, de énekeltek népdalszoltárt is és tanítottak minket járni az ének szövegével a keskeny úton. Az énekkart Varga Zoltánné kísérte zongorán.

A vendégként meghívott nagykaposi Cantabile énekkar éneklése által igazi lelki fürdőt vehettünk. Csodálatos tisztasággal, fényes énekléssel, mély mondanivalóval, a barokk zene és a 20. századi magyar kórusirodalom igazi gyöngyszemeivel ajándékoztak meg minket. A kórust zongorán Kiss Éva kísérte. Utolsó énekük után többen sajnáltuk, hogy nem énekelnek még többet.

A kórusoktól a zenekarok szolgálatahoz Nyéky Miklós kassai beosztott lelkész csodálatos orgonajátéka vezetett át minket.

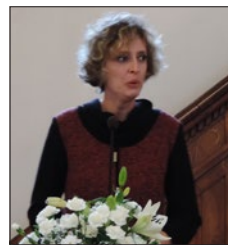
A Rozsnyói Református Alapiskola zenekarát André János szalóci lelkipásztor vezeti. Hitvallásukat Ady Endre szavaival fogalmazták meg: „Szeretném magam megmutatni, Hogy látva lássanak, Hogy látva lássanak.” A hegedűből, villanygitárból, akusztikus gitárból, dobblól, csörgöből és nem utolsósorban énekesekből álló zenekar egy

énekeskönyvi szoltár és egy dicséret feldolgozását adta elő nagyon jó muzikalitással. Amikor azonban Pintér Béla „A forrásnál” című művét énekeltek, úgy tűnt, a lelki otthonukból adnak. Ezek a fiatalok megtalálták azt a kifogyhatatlan Forrást, Akiről énekeltek, és Őt adták nekünk, hallgatóknak az énekükkel.

A Remény zenekarnak két szadeliői és két szépsi tagja van. Saját dalaikat adták elő. Nagyon egyedi hangzás és mély lelki mondanivaló által tölthetők. A dalok szövege akár versként is megállná helyét, mégis a zenével alkottak igazán kompakt egészet.

Az énekkarok és zenekarok szolgálata után Bodnár Noémi lelkész, egyházzenei asszisztens értékelte röviden a hallottakat és átadta az Egyházzenei Osztály CD-ajándékát. Majd záróima és áldás vétele után a kórustalálkozó a gyülekezeti teremben folytatódott a gazdagon terített asztaloknál.

-bn-

Négy az Egyben

2016. szeptember 16-án 16.00 órai kezdettel Szalócon a HEKS svájci segélyszervezet által támogatott hároméves program keretében sport-, családi, és evangelizációs délutánra került sor németországi lelkészekkel való találkozással egybekötve.

Az időpont adott volt külföldi lelkipásztor testvéreink hozzánk érkezése által, akik Palcsó Attila külügyi tanácsos és Tóth Zsuzsanna cigánymissziós referens vezetésével a HEKS által támogatott gyülekezeteket ill. az ott folyó munkát szeretnék volna megtekinteni. Ez szolgáltatta az apropót, hogy a projekt részeként megszervezendő sport- és családi napot ehhez igazítsuk.

Az alkalom a parókián kezdődött a projekt zenés foglalkozásain Vidinszky István mérnök vezetésével részt vevő fiatalok, ifjúsági zenekar hívogatásával.

Majd a helyi lelkipásztor az Útmutató szerinti ószövetségi Igével a Zak 8,8 versével köszöntötte a jelenlevőket, kiemelve,

hogy a Tőle eltávolodott embert Isten újra a népévé, gyermekévé hívja és szeretné tenni, amiért drága árat fizetett Fia halála által a golgotai kereszten. És aki ezt a szeretetet, Őt magát befogadja, az az Ő népévé lesz itt és egykor önála is ott lesz az örökkévalóságban, Jézus Krisztus által.

A nyitás után átsétáltunk a felső futballpályára, ahol a fia-

talabb nemzedék képviselői torna keretében mérközhettek egymással. A szalóci nem roma gyerekek a szintén szalóci kisebb roma gyerekek csapatával, a vendégként érkezett berzétei roma fiatalok pedig a helyi nagyobb roma csapat fiataljaival mérhették össze erejüket a helyi hozzátartozók, családok valamint a a szalóci és vígtelkei leányegyház presbiterei, képviselői előtt.

Közben a németországi lelkipásztorok is megérkeztek, akik egyik részről kicsit megpihenve is belemerültek a futball nyújtotta élménybe, másik részről pedig beszélgetések által ismerkedtek a helyi viszonyokkal, gyülekezeti tagokkal, emberekkel.

A sport után vendéglátás következett jóízű gulyás formájában, melyet a gyülekezet presbiterei és segítők készítettek

szerezzel, szívesen adományozva a hozzávalókat is.

Majd Tóth Zsuzsanna szólta a jelenlevőkhöz, ezt követően pedig a Pálfalusi Roma Dicsőítő Csoport hirdette Isten szeretetét énekkel és bizonyágtétellel.

Közben németországi lelkésztestvéreink díszes templomunkat is megtekintették megszólaltatva a régi orgonát is.

Az estét a cigánymissziós referens által kiegészült helyi fiatalok éneklése, zenélése valamint imádság zárta. És az Esti ének eléneklésével bocsátottuk haza a jelenlevőket.

Köszönjük a helyi presbiterek, egyháztagnak és jóakarató emberek áldozatos szervező és aktív háttérmunkáját, mely által alkalmunk szépen valósulhatott meg. Istennek legyen hála. Övé a dicsőség. Ő végezze el munkáját ezen alkalom által is az emberi szívekben, hogy üdvösségben lehessen részesünk az Ő országában, kegyelméből, Jézusért.

André János

Az örökség

Gyermekeinek adományozta egy Édesapa. Nem földi gazdagságról, anyagi javakról kívánok beszámolni az örökség szó említése folytán. Más az amit reánk, gyermekeire hagyott! Egy olyan kincs, aminek értéke pénzbeli leg kifejezhetetlen. Életének, életszemléletének egy fontos darabja, életútjának meghatározó filozófiája az amit szavakba öntve nekünk átadott. Célja az volt, hogy életünk minőségi értékét meghatározza a gondolat, amit számunkra, majd pediglen utódainkra miáltalunk hagyományozott.

Egy családi beszélgetés alkalmával hangzottak a következő szavak: „Törekedjetez mindenkor a jóra! Törekedjetez minél több és sokrétű tudást elsajátítani. Tegyétez magatokévá

mindazt, ami a lélek javait szolgálja. Törekvéseitek legyenek határtalanok! Ám egy valamit jól jegyezzetez meg: (Nota bene – mondta ő) A törekvés soha ne váljon törtetéssé!”

E sorok írójának gyerekkori álma volt, hogy egyszer majd ő váltja fel Édesapját a szószéken...! Máshogyan alakultak a dolgok! Testvérbátyámé lett ez a szerep. Akkor, amikor pályaválasztásom ideje elérkezett, és a sors – emberi beavatkozás következtében – más fordulatot vett, e szavakkal vigasztalt meg: „Mindenféle hivatásnak megvan a maga szépsége és jelentősége. Kiváltképpen abban az esetben, amikor a hivatás gyakorlása párosul az elhivatottság felemelő érzésével. Ismételten csak azt mondta, hogy törekedjetez, de ne törtésetek! Mások

kárára ne kovácsoljatek előnyt saját magatok számára. A tudás az, ami főlemlé titeket. Legyétez készen, mert eszközök vagytok Isten kezében mindannyian. Nem tudhatjatek mikor adatik meg számotokra a jel, hogy Istennek célja van veletek! Szüksége van rátok egyházatoknak, embereknek, hazátoknak.”

Jelen időben a lelkipásztor gyönyörű, de rögös hivatását egyik unokája gyakorolja. Ő volt az, aki megkapta a jelet, hogy azt a pályát válassza! Nem külső behatás, hanem lelki késztetés lett életének meghatározója. Szívem mélyén erősen remélem, hogy mint örökség hordozója, idővel tovább adja azt a következő nemzedéknek, mint ahogyan tettem és is a leírtak által.

Emlékezzünk!

„Az örökség” című kis írással kívánok megemlékezni és fejet hajtani néhai Nt. Erdélyi Mihály református lelkipásztor – az Édesapa emléke előtt. Emlékezzetez reá mindannyian akik ismerték és szerették, születésének 110. évfordulója, halálának pedig 33. évfordulója alkalmából. A.D. 2016.

1906 december 10.-én született Ungmegye Csicsér nevű falujában. Elemi iskolát a szülőfalujában „járta ki”, mint ahogyan azt abban az időben szokták volt mondani. Tanítómestere unszolására, szülei Sárospa-

takra vitték, és írátták be a híres Alma Mater diákjai közé. Az eszes és szorgalmas kisdíák második otthona hosszú évekre a Bodrog parti diákváros kollégiuma lett. Érettségi után teológára iratkozott be.

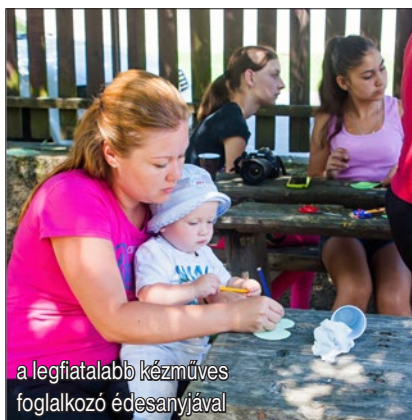
A történelemből jól ismert „határtologatások” következtében tanulmányait a losonci teológiai akadémián fejezte be. Kihelyezett lelkipásztorként Nyarád-Mocsár-Kelecsény parókiáján munkálkodott. Későbbben – 1936 ősztől fogva – Abara meghívott és megválasztott lelkipásztoraként tevékenykedett, Is-

ten dicsőségére és hívei javára csaknem négy évtizeden át. Szolgatársa és jó barátja Nt. Kalitza Dénes korai halála után Nagyráska gyülekezetében is munkálkodott hosszú éveken keresztül, mint beszolgáló lelkipásztor. Munkásságának megromlott egészségi állapota vetett véget, és kényszerítette nyugdíjba vonulásra. Ezek után Kassára költözött. Ebben a városban élte nyugdíjas éveit. 1983. március 3.-án szólította lelkét magához az Úr. Legyen áldott az ő emléke!

E.P.

Napközis tábor - Szalóc

A szalóci egyházközség rendszeresen évente óvodások és iskolások részére napközis tábort szervez. Így volt ez idén is – 2016. július 18. és 22. között valósult meg. A tábor a svájci HEKS projekt önrésze. A projektet több aktív egyháztagunk anyagilag és szellemileg támogatta. Ezért ezúton is köszönettel tartozunk nekik. Isten áldja meg a jószívű adakozókat és segítőkét! A tábor mottója volt: **Mindenkinek, aki kér tőled, adj, és attól, aki elveszi a tiedet, ne követeld vissza. És amint szeretnétek, hogy az emberek veletek bánjanak, ti is**

a legfiatalabb kézműves foglalkozó édesanyjával

csocsózásra is volt jókedv

foglalkozás André János lelkipásztorunkkal

úgy bánjatok velük. A táborban volt: torna, énektanulás, bibliai események, csoportos foglalkozások, játszóház, kézműves foglalkozások, többfajta játékok, versenyek, vetélkedők, kirándulás, kincskeresés, záró istentisztelet. Hálát adunk a jó Istennek, hogy egy sikeres és közkedvelt alkalom van mögöttünk. Örömmel emlékezünk erre így nyár vé-

gén, ősz elején. Ha Isten is úgy akarja jövőre találkozunk és folytatjuk!

Borzy Bálint
Szalóci gondnok

„Adni jó!”

Sok örömet, de sok szorongást is jelent az új tanév, úgy a gyerekek, mint a szülők számára is. Megvannak-e a kellő felszerelések az új tanév kezdéshez? Ebben a problémában nyújtott segítséget a SzRKE királyhelmeci Diakóniai központja a meghirdetett „Iskolatáska program” keretén

belül használt, de még jó állapotban lévő iskolatáskákat, tornaszákokat és tanszereket juttattak el a rászoruló gyerekeknek. Idén közel 30 kisiskolást tudtunk megajándékozni.

(DK-Királyhelmec)

Kárpát-medencei Imanap 2016 - előkészítő Konferencia

A Dunántúli Református Egyházkerület Nőszövetsége szervezésében találkozhattak a kárpát-medencei nőszövetségek vezetői és képviselői Balatonfüreden 2016. szeptember 15-18-án. Az erdélyi, királyhágómelléki, magyarországi, vajdasági és felvidéki nőszövetségek képviselői tudtak részt venni ezen az alkalmon, amely során rövid betekintést nyerhettünk az egyházkerület szolgálatába, amelyet P. Tóthné Szakács Zita, a magyarországi nőszövetség országos elnöke, előadása mutatott be.

Pénteken, a Herendet, Pápát és Veszprémet felölelő kiránduláson tanúi lehettünk a tájegység gazdag kulturális hagyatékának. A herendi porcelán-múzeumlátogatás után, Pápán

időztünk hosszabban, ahol Ft. Steinbach József püspök előadása megvilágította azt a lelkiismeretes szolgálatot, amelyet rendszeresen végeznek a gyülekezetekben, majd pedig meghallgathattuk a Pápai Református Teológiai Akadémia történetének alakulásáról szóló előadást. A rézmetszet-tárlat, Petőfi Sándor és Jókai Mór diákveiről szóló kiállítás mellett külön érdekességként került bemutatásra az óegyiptomi koporsó és múmia, amelyet Markstein Károly, kairói kereskedő ajándékozott régi iskolájának 1884-ben,

s amelyet küzdelmes úton sikerült megtartania az akadémiának, s amely a múzeumpedagógia jelentős részét képezi.

A képfestő múzeum és manufaktúrában tett látogatásunk után került sor a pápai nőszövetség tagjaival való találkozásra, a református gyülekezeti házban. A szeretetvendégséget követően megtekintettük a helyi református templomot, ahol P. Tóthné Szakács Zita elnök és Borsos Melinda, erdélyi nőszövetségi elnök megkoszorúzták Kocsi Csörgő Bálint és Séllyei István gályarabok emlékművét.

A szombaton tartott előadások két végletnek mondható helyzetet mutattak be. Egyrészt, Bella Péter lelkipásztor számolt be a Győrben ill. környékén folyó missziós gyülekezet létrejöttéről és munkájáról, ismertette a nagyváros által nyújtott gyülekezetépítési lehetőségeket, és felállított korlátokat, problémákat. Ezután következett Hajdú Levente lelkipásztor előadása, aki viszont tudatosan kis, vidéki gyülekezetben vállalt szolgálatot, bemutatva a hagyományos gyülekezetek missziós lehetőségeit és küldetését.

Balatonfüredi tartózkodásunk egyik legszebb pillanata volt a Jókai-villa megtekintése, amely során a tárlatvezető bemutatta a város történetét és jelentőségét. A december 4-én esedékes imanapra ez alkalommal nem füzeteket, hanem CD-eket kaptunk.

Délután többen hazafelé vettük utunkat, az ottmaradotk pedig vasárnap vállalták igehirdetési szolgálatot.

A három, együtt töltött nap során ismét megerősödött bennünk annak felismerése, hogy a Krisztus által elhívott népet nem lehet határokkal, emberi elhibázott döntésekkel egymástól elszakítani. Ennek a tudatnak megerősítésére kerül sor minden évben, immár tizenegyedik éve december első hetében, a nőszövetségi imanap során. Hálás vagyok ezért a kezdeményezésért, amely immár szép hagyománya a nőegyletünknek.

Györky Szilvia, Nőegyleti elnök

Az Országos énekverseny énekei a 2016-os évben

I. kategória (alsó tagozat 1-3. évfolyamok):

Református énekeskönyv: 65, 81, 168, 196, 200, 318 énekei és egy szabadon választható egyházi gyermekének.

II. kategória (4-6. évfolyamok):

Református énekeskönyv: 47, 96, 105, 135, 151, 240, 256, 300, 457, 470 énekei és egy szabadon választható egyházi gyermek- vagy ifjúsági ének.

III. kategória (7-9. évfolyamok):

Református énekeskönyv: 50, 121, 122, 138, 171, 230, 264, 338, 353, 474 énekei és egy szabadon választható egyházi gyermek- vagy ifjúsági ének.

IV. kategória (középiskolások):

Református énekeskönyv: 35, 38, 51, 117, 162, 184, 207, 258, 380, 510 énekei és egy szabadon választható ifjúsági vagy lelki ének.

V. kategória (felnőttek): megegyezik a IV. kategória énekanyagával.

VI. kategória (gyermek éneklő csoportok - 1-5 évfolyam)

VII. kategória (gyermek éneklő csoportok - 6-9 évfolyam)

A csoport max. 4 tagból állhat, akik közül csak 1 személy nevezhet egyéni kategóriában is. A versenyanyag egy énekcsoport és 5 református énekeskönyvi ének. Az énekcsoport 5 énekből álljon. Tartalmazzon 4 református énekeskönyvi éneket, melyek közül legalább 1 zsoltár legyen és az 5. szabadon választható ének. Az énekeket az I. II. III. kategória énekei közül lehet összeválogatni (tehát összesen 10 éneket kell hozni).

VIII. kategória (felnőtt éneklő csoportok - középiskolások és felnőttek)

A csoport max. 4 tagból állhat. A versenyanyag egy énekcsoport és 5 református énekeskönyvi ének. Az énekcsoport 5 énekből álljon. Tartalmazzon 4 református énekeskönyvi éneket, melyek közül legalább 1 zsoltár legyen és az 5. szabadon választható ének. Az énekeket a III. és IV. kategória énekei közül lehet összeválogatni (tehát összesen 10 éneket kell hozni).

A szabadon választható énekeket a következő kiadványokból lehet választani:

Jertek énekeljünk – gyermekének, a vasárnapi iskola szövetség kiadása

Az Úrnak zengjen az ének – ifjúsági énekeskönyv

Dicsérem neved kötetei

Hozzád szól az ének – evangéliumi énekek gyűjteménye

Firesz énekes füzet

Hallelujah! – evangéliumi énekek gyűjteménye

Dunamelléki énekfüzetek I, II, III kötetei

Krisztus az énekem

Népdalzsoltárok

Gryllus-zsoltárok

Dicsérvéte az Urat

A REFORMÁCIÓ ÉS EREDMÉNYEI

A protestánsok számára október 31-e a reformáció emléknapja, mert 1517. október 31-én szegezte ki a wittenbergi vártemplom kapujára 95 vitatételét dr. Luther Márton (1483-1546) Ágoston-rendi szerzetes, teológiai professzor és helyi városi plébános. Nem messze Wittenbergtől, de már az államhatáron túl árusította akkor bűnbocsátó céduláit Tetzel János dominikánus szerzetes. E cédulák szövege értelmében a legkülönfélébb bűnökre – még el nem követettek is – ígért bűnbocsánatot a pápa. Luther a bűnbocsátó cédulák léte és árusításának módja ellen lépett fel. Luther szerint a pápa, ha tudná, hogy mit művelnek a nevében, akkor bizonyára megtiltaná a bűnbocsátó cédulák árusítását. A könyvnyomtatás Európában akkor már jó hetvenéves múltat tekintett vissza, Németországban és másutt számos nyomda működött. Az élelmes nyomdászok rögtön kinyomatták Luther tételeit latinul és németül, ami így hihetetlen rövid idő alatt elterjedt szerte Nyugat-Európában és kirobbantotta a reformációt, amit Luther eredetileg egyáltalán nem akart. Lehet azt mondani, hogy fejlett könyvnyomtatás nélkül nem lett volna reformáció Luther vitára hívó tételei kiszegéséből.

A következő években a kibontakozott reformáció az egyház megújítását tűzte zászlajára. A Biblia és az azzal megegyező egyházi hagyomány alapjára óhajtott visszaállítani az egyházat (reformáció = visszaalakítás). Valójában Luther és a többi reformátor tudtán és akaratán kívül modernizálta az egyházat. Saját koruk követelményeinek, gondolkodásának megfelelőjére alakították, más szóval korszerűsítették a nyugati egyházat.

Három fő irányba bontakozott ki, és terjedt el a reformációnak, az evangélikus, más néven lutheránus, a református, vagy kálvinista

és az anglikán, amit VIII. Henrik angol király vezetett be országában. Két mellék iránya is volt a reformációnak, az egyik az anabaptista, ami azonban parasztháborút robbantott ki Németországban és felkelést Németalföldön, ezt leverték, követőit kiirtották, későbbi hívei kis békés közösségekben éltek többnyire üldözötten, vagy alig megtűrten, ők a gyermekkeresztséget elvetették, és csak felnőtteket kereszteltek. A másik mellékirány az anti-trinitárius, azaz szentháromság tagadó, későbbi nevén unitárius irányzat, amit csupán Lengyelországban tűrtek meg egy ideig, és Erdélyben élveznek 1568-tól törvényi védelmet. Ma Erdélyben és Csonka-Magyarországon működik unitárius egyház. A reformáció korában sokszor fegyveres küzdelmeket vívtak egymással a római katolikus és az evangéliumi felekezetek követői. Ezek nem csupán vallásháborúk, hanem annak örve alatt hatalmi harcok voltak. Erdélyben történt meg a történelemben először, hogy 1551 és 1571 között négy felekezetet ismert el egyenjogú, törvényesen bevett felekezetnek az országgyűlés, a római katolikus, az evangélikus, a református és az unitárius.

A római katolikus egyház sem tudott ellenállni teljesen a reformáció kihívásainak. A tridenti zsinaton (1545-1563) elhatározta magát a reformációtól. Az ahhoz csatlakozottakat eretneknek nyilvánította, és kiátkozta a római katolikus egyházból, majd megindította az ellenreformációt, ami eltartott a 18. század végéig, és sok véres és vértelen erőszakkal kényszerített vissza sokakat a magát egyedül üdvözítőnek nevező római egyházba. Ugyanakkor a tridenti zsinat számos, a reformáció által kifogásolt dolgot elhagyott, vagy átalakított, így megszüntette a bűnbocsátó cédulák árusítását. A reformáció késői eredménye volt

a római katolikus egyházban a II. Vatikáni Zsinat (1962-1965), amely számos újítást vezetett be, így az anyanyelven történő misézést, a kötelező prédikálást, a protestánsokat eretnek helyett elszakadt testvéreknek nyilvánította, velük az igehirdetéses közös istentiszteletet engedélyezte.

Az evangéliumi egyházakban a reformáció megvalósította az anyanyelvű szertartásokat, amiket ráadásul egyszerűsítettek. Az istentisztelet középpontjába az igehirdetés (prédikáció) került. A Bibliát anyanyelvre fordítva adták az egyháztagok kezébe. Tömeges népoktatást vezettek be, hogy az emberek tudják olvasni a Bibliát és a nagyszámú kegyességi iratot, de ez az általános művelődés útját is megnyitotta. Magyarországon a reformáció századában 29 nyomda működött, ebből egyetlen egy volt katolikus, a többi protestáns. A protestáns egyházközösségekben négyosztályos elemi, ún. nemzeti iskolákat állítottak fel, amelyekben nemzeti nyelven folyt az oktatás, a középfokú és felsőfokú iskolák oktatási nyelve latin volt. Ugyancsak a reformáció századában Magyarországon 138 latin iskola létezett, abból 134 protestáns volt és mindössze 34 római katolikus. A protestáns egyházakban megszűnt a hierarchikus egyházi vezetés, nem létezett külön papi rend, amely közvetítő lett volna Isten és a hívők között. Az egyetemes papság elve érvényesült, mely szerint minden hívő ember pap. A lelkesek tanultságuk okán, szakemberként végezték, és végzik ma is a lelkesi szolgálatot. Még további számos tanítása volt a reformációnak, ami hihetetlen vallási megújulást, szellemi, kulturális technikai és társadalmi haladást tett lehetővé, amik nélkül elképzelhetetlen lenne korunk élete.

Dr. Csohány János

Szentjobb és a Szent Jobb

Valamikor 1084 májusában fényes küldöttség indult útnak a bihari földváról. Nem akárci, maga László király lovagolt a menet élén, aki néhány napig a helyi püspöknél vendégeskedett. A főpap megerősítette a Fehérvári is eljutó kósza híreket: az a szóbeszéd járja, hogy a környéken, egy a Berettyó által övezett kis faluban őrzik István király jobb kezét. László nem tudta, örüljön-e vagy dühe legyen nagyobb, egyben azonban bizonyos volt, mihamarabb kérdőre akarja vonni azt a Máté nevezetű, papi nevén Mercuriusként ismert fehérvári prépostot, akiről az hírlett, hogy Szent

István sírjának őrizőjeként hűtlen lett vállalt feladatához és a sírt titkon felnyitva, magához vette a király jobb kezét.

Nem sokkal azután, hogy ez a Máté fehérvári szolgálatából hazaérkezett családi birtokára, a Bereki nevű, Berettyó-menti kis faluban elindult a szóbeszéd: a pap valami furcsa ereklyét hozott magával, amit elásott családjából készült templomában, a sűrű erdők övezte dombokon.

Képzeltető a nagy meglepetés, a fejvesztett rohanás és kapkodás, amikor 1083. augusztus 20-án a király ünnepélyes ceremónia

közepette felnyitotta az államalapító sírját, és kiderült, hogy a jobb kéz és a királyi pecsétygyűrű már nincs benne! Azokban a napokban az egész udvar azt találgatta, vajon hogyan

juthatott rabló a sír közelébe, amikor pedig papi személy vezetése alatt fegyveres katonák őrizték annak nyugalmát éjjel és nappal. A gyanú hamar Máté papra terelődött, ezt erősítették a Bihar vármegyéből érkező hírek is. Végül László elhatározta, maga jár utána az igazságnak és elindult az ország keleti felébe. A bihari püspök és környezete megerősítette, valóban az hírlík a vidéken, hogy Máté nem üres kézzel érkezett haza fehérvári szolgálatából. De, hogy mit rejteget a berekesi fatemplomban, azt a kis falu lakói is csak találgatták, senki nem látta ugyanis a titokzatos ereklyét.

László leszegett fejfel, gondolataiba merülve lovagolt át a Berettyón átvezető keskeny fahídon. Már messziről látszott a dombon álló istenháza, amelyet temető és szőlős vett körül, de látóhatárt sűrű erdő keretezte mindenfelől. Csendben poroszkált keresztül a királyi küldöttség az aprócska ablakaival bámuló kicsi házak között, és nemsokára a folyó újabb ágához érkeztek, amely, az előzővel együtt valóságos szigetként ölelte magához a települést. Természetes védőgyűrű övezte hát Berekest, a folyó kanyargó medrét pedig gőzölgő mocsár vette körül. A nem várt vendég hamar nyakig érő dagonyából kereshette a kiutat. Jól is fogott a Berettyó és holtágai, mocsarai által nyújtotta védelem a kis falu lakóinak, bármilyen veszedelem tört rájuk.

A szelíden emelkedő dombon, amelyen a kis fatemplom állt, a falu apraja-nagyja összegyűlt a királyi fő fogadására. Mindenki térdre ereszkedett László előtt. Néma ámulattal hódoltak a már életében legendás hírű uralkodó előtt. „Ő az! László urunk! László király!”, suttogták megilletődötten innen is, onnan is. A férfiak bajszuk pödréséről is megfélemedtek,

fejfedőiket kezeikben gyűrték. A gyermekek még pisszenni sem mertek, az asszonyok könnye pedig kicsordult a délceg királyi vendég és fényes kísérete láttán. Mindenki tudatában volt, hogy újabb koronás fő egyhamar nem érkezik ismét még a környékre sem. „Nagy nap ez Berekesnek” – sügtak össze az emberek, de azt még senki sem tudta, jó vagy rossz vége lesz-e a király jöttének. A tömeg előtt pár lépéssel Máté pap térdepelt, azaz Mercurius, ahogy egyházi körökben nevezték.

„Uram, királyom! Tudom, hogy minden és mindenki ellenem szól. Nem tagadni jöttem, hanem büntetést vallani. Ne másutt keresd szent királyunk jobbát, és ne másutt kutasd annak tolvaját. Mert mindez én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem.”

László összeráncolt homlokkal hallgatta: „Te raboltad hát meg István király háborítatlan sírját? Te ragattad el testének egy darabját? Beszélj hát, amíg megteheted. Mentsd magad!”

„Tudod, királyom, olyan vidék ez, amelyen mindig átvonul az ellen. Mi még csak-csak védve vagyunk ezen a kicsi szigetcskén, de innen le egész Biharig, és még tovább délre nincs, ami megállítsa az ellenséges támadást. Sokat könyörögtem drága Máriánkhhoz, segítse meg népünk a bajban, védjen és óvjon minket a menny magasából. Végül egy éjszaka égi sugallatom támadt. Úgy vélem, csakis angyal lehetett, aki fényességétől övezve megszólított.”

László megrezdült, mintha álomból eszmélt volna: „Beszélj hát, Máté! Mit mondott az angyal?”

„Azt, hogy a magyarok szent királya a menny országából is őrzi országát. S ahol az ő szent jobb keze lakozik, ott békesség honol. Ott nem talál behatolást az ellen. Ott mennyei

seregek védik életünk. Úgy okoskodtam hát, az égi hírnök szaván töprengve, hogy a te kardod, fenséges király, elég Fehérvár őrzésére. De nekünk, ott a messzi Bihar vármegyében, a mi kis falunknak csak a Berettyó nyújt oltalmat, az is csak ideig-óráig. Ezért hoztam hát magammal szent királyunk jobb kezét, amelyet mint drága ereklyét rejtettem el családi templomunkban. De azt senki tudomására nem hoztam, minő kincs birtokában vagyok. Vártam a kinyilatkoztatás idejét, amikor tetteiről számot adhatok. Most azért ítélek felettem, uram, királyom! Az legyen büntetésem, amit nekem szán! Elfogadom, elhordozom.”

László hosszasan nézte Máté papot. Hol őt, hol a mögötte térdelő embereket, hol pedig a kis templomot, melynek vékony tornya, mint felkiáltójel magasodott a domb fölé. Haragja, ítélkező indulata időközben megértő kegyes békességgé szelődött szívében. Büntető szándékkal érkezett, de rájött, itt nem erre van szükség. Egy egyszerű papocska meglátta, mi a nép óhaja. Nem csálni akart, nem lopni, nem is a maga hasznát keresni, csak isteni segítséért áhítozott, a maga módján.

„Úgy. Legyen hát úgy, Máté. Légy hát a Szent Jobb őrizője! De ne titkon, ne lopva, mert az nem illik Krisztus egyháza papjához, hanem nyíltan vállalva drága elődöm jelenlétét, égből érkező támaszát. Mert békességet nyer, aki a menny magasából várja élete nyugalmát. Adjon hát szent életű királyunk jobbjá és a mi Megváltó Urunk békét és védelmet neked, a tiednek, Berekes népének és minden magyaroknak e tájon! S e hely mától neveztesse István urunk kezéről Szentjobbna.”

Fabián Tibor, megjelent: (Képmás)

Negyven év Isten áldásával

A hollandiai Hulp Oost Europa Alapítvány 40-ik születésnapját ünnepli, melyet az ottani református gyülekezetek hoztak létre. Jacob van Rootselaar lelkész 1974-ban Magyarországon járt, ahol a magyar keresztyének nehéz helyzetéről szerzett tapasztalatokat. Pár hetet Baján kellett töltenie szív-infarktusa miatt, ahol református lelkészek látogatták meg, és kapcsolatokat teremtett a környéken élő keresztyénekkal. Hazájába visszatérve hozta létre a Hulp Oost Europa Alapítványt, gyülekezete tagjainak támogatását kérve. Magam is csatlakoztam a felhíváshoz és 1976. április 9-én Magyarországra utaztunk, hogy református gyülekezeteket látogassunk meg.

Alapítványunk az egész Hollandiából kapott anyagi támogatásból lakókocsikat vásárolt, amelyekkel az elkövetkező években több-

százezer Bibliát és keresztyén irodalmat szállítottunk Magyarországra, Csehszlovákiába, Erdélybe és Újvidékre. A magyarországi rokonok segítségével sok Bibliát juttattunk el Kárpátjára is. A nyomtatványok között sok gyermekbiblia és keresztyén gyermekkönyv is volt. Isten nagy kegyelmét mutatja az is, hogy a határon soha nem fogtak el egy szállítmányt sem. A lakókocsik úgy lettek átalakítva, hogy a Bibliákat észrevétlenül elrejtettük.

Az 1981-es évtől Henk Selles barátommal rendszeresen ellátogattunk Szlovákiába. Sok református gyülekezettel sikerült testvéri kapcsolatokat kiépíteni Pozsonytól Nagykaposig. Az első kapcsolattunk az azóta elhunyt Mórocz Ernővel alakult ki Martoson, majd következett Urbán Károly Tornalján és Csukás Zsigmond Somorján. Ma, ha visszatekintünk az eltelt idő-

A Hulp Oost Europa munkatársai, jobbról Albert Helldoorn

szakra, jó szívvel gondolunk sok lelkeszcsládra és gyülekezeti tagra, mint például Orémus Györgyre Iványiban, Peres Imrere Alistálon, Pásztori Attilára Léván, Csoma Lászlóra Deregnőn, Erdélyi Gézára Hanván, és Sebők Jánosra Madon. Igyekeztünk mindig nagyon elővigyázatosak lenni, és nem beszélünk azokról a személyekről és gyülekezetekről, ahol látogatást tettünk. Így tudott segíteni alapítványunk azokon a beteg testvéreken, akiknek orvosságra, vagy anyagi segítségre volt szüksége. Gyülekezetek pedig templomjavításra kaptak támogatást, esetleg a diaszpóra gyülekezetekben szolgáló lelkészek támogatást kaptak Skoda személyautó vásárlására.

A Változásokat követően szabadabban lehetett mozogni Hollandia és Csehszlovákia között. (Nagyon sok címünk van, ahol látogatást tettünk) Nagyon sok építési munkát támogattunk, úgymint Szepsi, Szalánc, Deregnő, Fülek, Ipolyság, Bögellő, Tornalja, Hanva, Csécs, Abaujszina, Dióspatony, stb. A duna-szerdahelyi új gyülekezet templomépítése

szép példa volt a helyi és a hollandiai Huizen gyülekezetének együttműködésére. Itt kell megemlítenem a bögellői templomépítést, amelyet Wounderberg gyülekezete támogott, és a tanyi gyülekezeti központ, amely a holland Besoyen gyülekezete támogatásával épült. Jelenleg a Tóth Árpád által beszolgált oroszokai gyülekezet és a hollandiai Ermelo gyülekezete között van élő kapcsolat. Már három önkéntes csoport érkezett Hollandiából, hogy az ott folyó munkát fizikai munkával támogassa. A madi Mentőmisszió épületénél Nunspeet gyülekezete nyújtott segítő kezet.

Alapítványunk igyekszik segítséget nyújtani a gyülekezeti diakóniai munkához is. A roma-misszió, a hajléktalanok segítése Pozsonyban, vagy a gyülekezetekben nehéz helyzetben levők segítése, számíthat a Hulp Oost Europa Alapítvány odafigyelésére. A változások után továbbra is folyamatban van a keresztyén irodalom, Bibliák, énekeskönyvek terjesztése.

Mivel a keresztyén oktatás – gyermek és

felnőtt egyaránt – kiemelt fontosságú Alapítványunk számára, nagy örömmel vettünk részt a komáromi és kassai Katechetikai Szeminárium támogatásában, a Kálvin János Intézet, a komáromi könyvtár és menza létrehozásában, amelyért Takács Zoltán és Peres Imre oly nagy odaadással dolgoztak. De a lévai gimnázium, s az öt alapiskola – Alistál, Martos, Érsekkéty, Rozsnyó és Vaján érdekében végzett szolgálatunkat is megáldotta az Úr. Sok tanító ismerhette meg a holland iskolák pedagógiai légkörét is. A Firesz munkájának támogatása és a holland fiatalok számára szervezett gyülekezetlátogatások is felejthetetlen élményt jelentenek.

A 40 év alatt az együttműködés súlypontjai megváltoztak. Régen mindennek titokban kellett történnie, ma nyílt keresztyéni, testvéri kapcsolatok létezhetnek. Ezért hálások vagyunk Istennek, miként az előző évek áldásaiért is. Isten áldása legyen mindnyájatokkal!

Albert Heldoorn

A Kárpát-medence Reformátussága

A Bethlen-kollégium titka: Isten oltalmában való hit

A református egyházi tulajdonban levő Bethlen Gábor Kollégium felújításának alkalmából tartottak hálaadó istentiszteletet szeptember 17-én Nagyenyeden. Az ünnepségen Kató Béla erdélyi református püspök hirdetett ígét, a magyar kormány képviseletében Balog Zoltán, az Emberi Erőforrások minisztere vett részt.

Erdély legkorszerűbb, legjobban felszerelt iskolájává varázsolták a frissen felújított nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiumot. A patinás épületegyüttes kívül-belül gyönyörű látványt nyújt. A több száz éves alma mater épületeit hatmillió eurós beruházással, uniós forrásokból, valamint az egyházkerület és a helyi önkormányzat anyagi hozzájárulásának köszönhetően újították és szerelték fel korszerű, digitális oktatóeszközökkel.

A nagyenyedi vártemplom tőzomszéd-ságában épült impozáns épület utcájában számos romos ház áll, ezeknek a jogos tulajdonosa is az egyház, az ott lakók ellenállása miatt azonban nehezen lehet birtokba venni a visszaszolgáltatott ingatlanokat, amelyek egykor a híres kollégium tanári lakásait képezték. Ambiciózus tervekből nincs hiány: a kollégium utcájában visszakapott épületek révén a bor utcáját szeretnék kialakítani, ami turisztikai szempontból is vonzóvá tenné a várost. Kató Béla szerint hosszú távon a szakoktatásnak ezt az ágát is meg kell teremteni a kollégiumban, ezért a térségben nagy hagyománnyal rendelkező borászati

szak beindítása is szerepel a tervek között.

A felújítás nehézségei

A református egyház 2004-ben kapta vissza az épületegyüttest, mely a kommunista államosítás előtt tanári lakásokkal, erdővel, földekkel is rendelkezett, ez a vagyon tette lehetővé azt, hogy a kollégium önfenntartóan tudott működni. A visszaszolgáltatást követően időbe telt birtokba venni a kollégium ingatlanjait, mert az épületegyüttesben található a dokumentációs könyvtár és a természettudományi múzeum is. Amúgy a két közgyűjteménynek otthont adó épületet szintén az egyházkerület újította fel, annak költségei ugyanis nem szerepeltek az uniós projektben. Emellett az egyházkerület saját költségén újította fel a kollégiumi étkezdét is. A református egyház így

mintegy 3,5 millió lejt fektetett az ingatlanok korszerűsítésébe, ennek jelentős részét a magyar állam finanszírozta. „Az egyház azért kérte vissza az ingatlanjait, hogy álljon helyre az ősi rend, és nőjön az oktatás minősége, hiszen a mi gyerekeink tanulnak itt” – vallja Kató Béla.

A nagyenyedi önkormányzat partner volt az uniós pályázat benyújtásában és támogatásában: nélküle az egyházkerület nem tudta volna felújítani ezt a patinás múltú kollégiumot. Az egyezség szerint az egyházkerület huszonöt évre elengedte a kollégium bérleti díját, cserébe azért, hogy az önkormányzat pályázati úton megszerezte a felújítás költségeit. „Az önkormányzat kiszámolta, hogy olcsóbban jön ki, ha segít uniós forrásokból felújítani az épületegyüttest ahelyett, hogy huszonöt évig fizesse a bérleti díjat” – fogalmaz a püspök. A vonatkozó törvények értelmében ugyanis egyházi ingatlanban működő állami iskola esetében az önkormányzatnak megszabott bérleti díjat kell fizetnie az egyháznak. A nagyenyedi önkormányzattól eltérően más városoknak – köztük Kolozsvárnak is – sajnos hiába ajánlott fel az egyház ugyanilyen együttműködést, mert nem voltak rá vevők.

Korszerű felszerelés, nagy érdeklődés

Kató Béla szerint annak ellenére, hogy a Bethlen Gábor Kollégium állami intézmény, azt

az egyházkerület a református oktatás szervezésének tekinti. Erdély szinte minden vidékéről járnak ide gyerekek. A beruházással az érdeklődés is megnőtt az intézmény iránt. Jól példázta ezt az egyik végzős diák, akivel az ünnepség alatt elegyedek szóba. Tankó Gyöngyi három éve diákja az iskolának, Gyimesközéplokról érkezett. Csodálkozó kérdésekre – miért nem ment közelebb, egy székyföldi iskolába – azt mondja, nem ő az egyetlen a vidékről, aki a Bethlen Gábort választotta. „A három tizenkettedik osztályban heten vagyunk Gyimesközéplokról. Én az iker-testvéremmel érkeztem, ő a turisztika szakon, és a tanítóképzőben vagyok. Nagyon jól érezzük magunkat, igaz, haza csak a sátoros ünnepek alkalmával tudunk menni. Sok ideig »szívtuk a port«, de megérte, hiszen nagyon szép lett az épület és a bentlakás is” – magyarázza Tankó Gyöngyi.

Nemcsak kívülről, hanem belülről is megújult az intézmény: immár minden kollégiumi szoba saját fürdőszobával rendelkezik, három számítógépes labor és vadonatúj kémialabor áll az iskola diákjainak rendelkezésére, ugyanakkor minden osztálytermet a legkorszerűbb berendezésekkel látták el. A bútorzatot is kicserélték, ezt a Bethlen Gábor Alap támogatta. Minden osztályteremhez tévé, laptop és vetítő, sőt még nyomtató is tartozik. Szócs Ildikó igazgató az iskolai oktatással kapcsolatban elmondja: a Bethlen Gábor Kollégiumban – Erdélyben egyedülálló módon – kabinetrendszerben működik az iskola. Vagyis a gyerekek óráról órára más terembe vándorolnak, akár csak az Amerikai Egyesült Államokban. „Eleinte a szülők furcsállották, hogy a gyerekeiknek magukkal kell cipelniük a teljes iskolai felszerelésüket, a gyerekek azonban hamar hozzászoktak. Ráadásul így a szünetekben az iskola diákjai többet beszélgetnek egymással a folyósokon, jobban megismerik egymást” – mutat rá a rendszer előnyeire az iskolaigazgató.

Erdély büszkesége

A hálaadó istentiszteleten a Zak 3,2b alapján Kató Béla püspök hirdetett ígét. „Mi a titka a Bethlen Gábor Kollégiumnak, miért tud évszázadok óta szinte folyamatosan működni?” – tette fel a kérdést igehirdetésében a püspök. „Jeruzsálemben és környékén évezredek keresztyűn harcoltak, a várost többször lerombolták, de mindig újjáépült, mert az emberek hittek abban, hogy az Úr velük van. Az Isten oltalmában való erős és személyes hit a titka annak, hogy az enyedi kollégium ma is él és virágzik. Ez a hit öröklődött nemzedékről nemzedékre, és ez éltette a generációkat annyi évszázadon keresztül” – fogalmazott Kató Béla.

Az igehirdetést követően Szócs Ildikó igazgató és Maksay Ádám egyházkerületi mű-

szaki előadó, tervezőmérnök beszélt a nyolc évvel ezelőtt megkezdett munkálatokról, melyek során folyamatosan biztosítani kellett az oktatást. Köszöntötte az egybegyűlteket Horatiu Mihai Josan, Nagyenyed leköszönt polgármestere is, aki a kollégiumot a város kincsének nevezte, ahol olyan kiválóságok tanulnak, mint Körösi Csoma Sándor tibetológus. „Isten éltesse az iskolát, amely Nagyenyed, Erdély és Románia büszkesége lehet” – kívánta. Az ünnepségen felszólalt Oana Iuliana Badea polgármester is, annak idején a román Oktatási Minisztérium államtitkáraként írta alá a papírokat. „A társadalom alapjainak az építését jelenti, ha ilyen iskolákat tudunk felmutatni” – mondta a polgármesterasszony.

Adorjáni Dezső Zoltán evangélikus püspök köszöntőjében elmondta: felmenői mind az enyedi kollégiumban tanultak. Ám nem csak ők, hiszen sok barcasági, Királyföldi, dél-erdélyi evangélikus is, aki a nehéz körülmények miatt nem tudott dunántúli vagy felvidéki magyar scholákba iratkozni. „Ezért a ma Erdélyben élő több tízezres magyar evangélikus közösség a nagyenyedi Bethlen Gábornak is köszönheti létét” – zárta felszólalását a püspök.

Nem könyöradomány

Kelemen Hunor RMDSZ-elnök beszédét követően Balog Zoltán miniszter üdvözölte a jelenlevőket. „Erdélyben a reformátusoknál szinte minden Bethlen Gáborral kezdődik. Az erdélyi fejedelem nem tehetett meg mindent, amit kellett, de igyekezett mindent megtenni, amit lehet” – fogalmazott a miniszter. „Most a magyar és a román állam, az önkormányzat és az egyház közös erővel példamutatóan összefogott, és mindent megtett, hogy az európai uniós pályázatból az iskola megújuljon. A pénzt azonban nem szabad könyöradománynak tekinteni. Meg kell értetnünk mindenkivel, hogy csak együtt munkálkodva tudunk megmaradni, együtt építve a nemzetek Európáját egy olyan időben, amikor láthatólag a kontinens fölé viharfelhők gyülekeznek” – mondta Balog Zoltán.

Fekete Károly tiszántúli püspök a Kárpát-medencei református egyházak köszöntését tolmácsolta, majd a jelenlevő főméltóságok átvágták a szalagot, és az épületet hivatalosan is átadták. Ezt követően emléktábla ava-

tásra került sor, amelyet gr. Mikó Imre és Vársárhelyi Boldizsár emlékére a Magyar Út- és vasúti Társaság, a Közlekedéstudományi Egyesület, a Magyar Mérnöki Kamara és az Erdélyi Magyar Műszaki Társaság állítottatott.

Színes programok a kollégiumban

Délután a közelről és távolról érkezett vendégek számos programpontra választhattak. A Collegium Gabrielense régizene együttes, a kollégium Fügevírág néptáncscsoportjának és a Ficfa zenekar, valamint a Gyomaendrődi mazsorettek műsora után a Bagossy Brothers Company koncertjén lazíthattak, az iskolatörténeti vagy a természetrajzi múzeumot, esetleg a sportfotó- és rajzkiállítást tekintették meg. A gyerekeket kézműves foglalkozások várták, az új cserkészotthonban cserkésztalálkozóra került sor, virtuális iskolalátogatáson vehettek részt vagy a biológiai laborban végezhettek kísérleteket.

Somogyi Botond, fotó: Kiss Gábor és Lepedus-Sisko Péter/reformatus.hu

„Jutalmam, hogy tehetem” RAJZPÁLYÁZAT

Az SZRKE Diakóniai központja „Jutalmam, hogy tehetem” címmel rajzpályázatot hirdet. Idén is szeretnénk veletek együtt felhívni a figyelmet a segítségnyújtásra.

Kíváncsian várjuk, hogy szeretetek, milyen módon tudnak az emberek egymásnak segítséget nyújtani, hogyan tudják kifejezni felebaráti szeretetüket a betegek, idősek, vagy másképp rászorultak felé.

Kérjük rajzaitokat legkésőbb 2016. október 20-ig küldjétek el szkennelt változatban a diakonia.kozpont@gmail.com vagy postai úton a Diakónia központ, Fő út 47, 077 01 Királyhelmece címre. Alkotásaitokat bemutatjuk netes felületeinken, a legszebb pályaművek illusztrálásával naptárat, vagy képeslapcsomagot tervezünk kiadni!

(Diakóniai központ-Királyhelmece)

Az efézusi ötösök lázadása

ApCsel 19

Kedves Olvasóink! A mai alkalommal egy lázadás történetével fogunk foglalkozni. Ez a lázadás nem azért tört ki, mert egyesek vissza akarták szerezni a szabadságukat, vagy mert valami gyökeres változást akartak elérni. Éppen ellenkezőleg! A változást akarták megállítani, és ezen belül meg akarták védeni a gazdagságukat, pénzüket.

Az történet ugyanis, hogy Pál apostol Efézusba ment, hogy ott hirdesse a Krisztus evangéliumát. Efézus egy korabeli nagyváros volt Kisáziában. Sokan megfordultak a városban. Nem csak azért, mert szép város volt, nem csak azért, mert jó volt a fekvése, de elsősorban azért, mert a korabeli világ csodálva tekintette azt a templomot, melyet Artemisz görög istennő számára építettek fel a városban. Tulajdonképpen egy zarándokhelyről volt szó. Sokan abból éltek, hogy aranyból, ezüsből kicsi Artemisz templomokat készítettek, és ezeket a városba látogató embereknek eladták.

Amikor Pál és társai Efézusba értek, azonnal elkezdték hirdetni az evangéliumot. Nagyon jól ment a dolog, mert sok ember csatlakozott hozzájuk, és sokan hallgatták őket. Gyorsan terjedt a hit, ami nem is csoda, hiszen – ahogy a történet írja – nem akármilyen csodákat tett az Isten Pál apostolon keresztül a városban. Ez pedig nagyon nem tetszett azoknak, akik az Artemisz-kultuszról éltek. Ahogy már mondtam, féltették a megélhetésüket. Egy Demeter nevű ötös volt az, aki az elégedetlenkedők élére állt,

és felbujtotta az egész várost. Olyan lázadás tört ki, mely során kis híján megölték Pál segítőtársait. Pál apostol csak azért nem került közvetlen veszélybe, mert a tanítványok nem engedték őt a lázadók közé. Végül senkinek nem esett baja, de azért valamit megmutat ez a történet. Mégpedig azt, hogy nagyon nehéz Isten szerint megújítani egy közösséget. Ugyanis mindig lesznek olyanok, akik meg akarják őrizni a régit, mert jónak tartják.

Pál apostolnak megpróbálták útját állni, de azért az Isten evangéliuma győzött. A reformáció idején hasonló volt a helyzet. Luther, Kálvin és a többiek Isten szerinti megújulást akartak elérni. Azt akarták, hogy az Ige legyen a fontos, nem a hagyomány. Meg akarták változtatni az emberek gondolkozását. Azonban voltak olyanok, akiknek megfelelt a régi rendszer, mert sok hasznuk volt belőle. Az akkori katolikus egyház mindent megtett annak érdekében, hogy a reformátorokat elnémissa. De ahogy Pál apostol ide-

jében nem lehetett az evangélium útjába állni, úgy a reformáció idejében sem. Minden igyekezet feleslegessé vált.

Mindig nehéz változást elérni, de az igazság, és az evangélium mindig utat tör magának, mert az evangélium terjedése mögött nem emberek állnak csupán, hanem a Mindenható Isten. Legyetek ti is az Isten munkatársai, mint Pál, vagy a reformátorok, és megtapasztaljátok a segítségét.

Imádság: Minden kegyelemnek Istene! Kérünk, tégy bennünket munkatársaiddá, hogy hirdethessük az evangéliumot azokban a közösségekben, melyekben az életünket éljük. Hirdessük a családban, iskolában, barátok között. Ámen.

Aranymondás: „Ítéljétek meg ti magatok, vajon igaz dolog-e Isten szemében, hogy inkább rátok hallgassunk, mint Istenre!” ApCsel 4:19

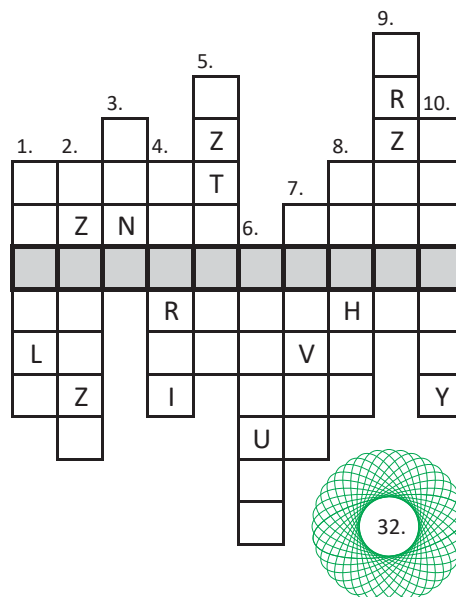
Kraus Viktor

IFI Rejtvény

Fejtsük meg együtt!

Ez alkalommal, a reformáció hónapjában, a Református Keresztény Kis Káté segítségével fejthetjük meg a rejtvényt, a reformáció révén jeles személyiségek vezetékeveinek megadásával.

1. A Biblia magyar fordítását ő készítette el. (Kis Káté II. 17. kérdés – 63.old.)
2. Zsoltárainkat ő fordította magyar nyelvre (Kis Káté, III. 19. kérdés – 115.old.)
3. Melyik városban szolgált Kálvin János mint lelképásztor? (Kis Káté, III. 18. kérdés – 113.old.)
4. Magyarországon a reformáció egyik terjesztője (Imre) (Kis Káté, III. 19. kérdés – 115.old.)
5. Magyarországon a reformáció egyik terjesztője (Mihály) (Kis Káté, III. 19. kérdés – 115.old.)
6. Az igazság hatalmas bajnokának nevezték (Kis Káté, III. 19. kérdés - 115. old.)
7. A református vallás rendszerét írta ((Kis Káté, III. 18. kérdés - 112.old.)
8. Németországi reformáció megindítója és szervezője (Kis Káté, III. 16. kérdés - 110. old.)
9. A Heidelbergi Káté egyik szerzője (Kis Káté, II. 26.kérdés – 66.old.)
10. Hol fordította le Károli Gáspár a Szentírást

magyar nyelvre? (Kis Káté, II. 17. kérdés – 63.old.)

A rejtvény megfejtését a Szerkesztőség címére lehet beküldeni, 2016. november 20-ig: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., Draňov 076 74**

vagy e-mail-ben (fotó mellékletként, a neveteket írjátok a rejtvény mellé!) a **refujsag.csoma@gmail.com** e-mail címre. Jutalmazottak a következő számban.

összeállította: **Györky Szilvia**

REFORMÁTUS

Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás
– igazgató Csoma László

Terjeszti a Deregnő-i Református Keresztényen
Gyülekezet

Szerkesztőség:

főszerkesztő - Fülöp Sándor,
felelős szerkesztő: Györky Szilvia
szerkesztők - Csoma Annamária, Kraus Viktor
kárpátmedencei tudósítók:

Fábián Tibor, Szenn Péter

Nyomja: Györky Marián - MS PRINT

Szerkesztőség címe:

076 74 Draňov-Deregnő 216,
Tel.: 056/639 53 96, Mobil: 0908 035 094,
E-mail: ladislavcsoma@gmail.com
vagy csomalaszlo@centrum.sk